

Sygn. akt II AKa 228/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Anna Zdziarska

Sędziowie: SA – Katarzyna Capałowska

SO (del.) – Anna Grodzicka - spr.

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Grajber

przy udziale prokuratora Marka Deczkowskiego i pełnomocnika Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie jako przedstawiciela Skarbu Państwa

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2023 r.

sprawy **P. K. (1)**

o zadośćuczynienie i odszkodowanie za niesłuszne skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 23 lutego 2018 r. w sprawie o sygn. akt II W 162/18

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 marca 2022 r., sygn. akt XVIII Ko 163/21

I. wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 228/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 marca 2022 r., sygn. akt XVIII Ko 163/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

prokurator

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik wnioskodawcy

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do innego rozstrzygnięcia albo
ustalenia – rozstrzygnięcie z pkt I
wyroku (oddalenie wniosku)**1.3.2. Podniesione zarzuty**

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	Uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz	

<u>niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p>Naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie części zeznań P. K. (1), w której wskazał, że dochodzona kwota zadośćuczynienia wynika z faktu, iż wyrok skazujący w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w Piasecznie pod sygnaturą akt II W 162/18, który w wyniku wznowienia postępowania został uchylony wyrządził mu krzywdę bowiem miał wpływ na wymiar kary w innych podobnych sprawach, które toczyły się przeciwko niemu w Sądzie Rejonowym w Piasecznie w szczególności w sprawie II W 163/18, bowiem sędziowie weryfikowali stan innych postępowań o wykroczenia przeciwko P. K. (1) oraz ich ilość oraz, aby w ogóle zainicjować postępowanie o wznowienie musiał uzyskać odpłatną pomoc prawną, za którą zapłacił łącznie 600 zł, co doprowadziło do błędnego wniosku, że wnioskodawca nie doznał krzywdy oraz nie poniósł szkody, bowiem nie wykonał kary orzeczonej w/w wyrokiem, który następnie został uchylony</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	i w konsekwencji do oddalenia wniosku o zadośćuczynienie i odszkodowanie.
Zwięzłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
<p>Zarzut obrazy przepisów postępowania jest niezasadny.</p> <p>Wbrew twierdzeniom pełnomocnika wnioskodawcy Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania, w szczególności art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. stosowanych odpowiednio z mocy art. 109 § 2 k.p.w. Sąd Okręgowy ukształtował swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, w tym zeznań P. K. (1), które to dowody ocenił swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Podstawę rozstrzygnięcia stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia.</p> <p>Analiza akt sprawy wskazuje, że w toku wyrokowania nie doszło do pominięcia żadnych istotnych dowodów, w tym twierdzeń P. K. (1), na które powołuje się w apelacji jego pełnomocnik uzasadniając zgłoszone żądanie. Sąd Okręgowy po dokonaniu całościowej i wszechstronnej analizy zgromadzonych dowodów, a w tym zeznań wnioskodawcy (k. 40v), słusznie doszedł do przekonania o braku podstaw do uwzględnienia wniosku o zadośćuczynienie i odszkodowanie. Podstawa faktyczna wyroku nie budzi zastrzeżeń.</p>	

W świetle poczynionych ustaleń prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne ukaranie. Tryb dochodzenia roszczeń związanych z niesłusznym ukaraniem został przewidziany w rozdziale 20 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, a zatem zgodnie z art. 114 § 1 k.p.w. obwinionemu, który w wyniku wznowienia postępowania został uniewinniony lub wobec którego umorzono postępowanie wskutek okoliczności nieuwzględnionych we wcześniejszym postępowaniu, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłą z wykonania względem niego w całości lub w części kary lub środka karnego, których nie powinien był ponieść.

W przedmiotowej sprawie, jak trafnie ustalił Sąd I instancji w oparciu o zgromadzone dowody, wnioskodawca nie doznał krzywdy, jak również nie poniósł szkody w związku z ukaraniem. Nie doszło bowiem do wykonania kary orzeczonej wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 23 lutego 2018 r. w sprawie II W 162/18 (k. 22 akt sprawy II W 162/18). Grzywna w kwocie 700 zł nie została przez P. K. (1) uiszczona, jak również wyegzekwowana na drodze egzekucji sądowej. Nie została także wykonana zastępcza kara 7 dni aresztu w zamian za nieuiszczoną grzywnę (vide akta sprawy II W 162/18 – postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji – k. 43, postanowienie SR w Piasecznie z

dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie II Ko 661/19 – k. 48 oraz obliczenie kary – k. 58-63). Okoliczności te zostały potwierdzone przez wnioskodawcę P. K. (1) w toku składania zeznań na rozprawie (k. 40v).

Uznając fakty te za udowodnione słusznie Sąd Okręgowy ustalił, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku o zadośćuczynienie. Dokonując oceny w tym zakresie Sąd I instancji nie pominął zeznań P. K. (1), który na rozprawie stwierdził, że „zadośćuczynienie należy się z uwagi na to, iż w postępowaniu II W 163/18 Sąd za wielokrotność skazań wydał wyższy wyrok” (k. 40v). Nie ulega wątpliwości, że Sąd pierwszej instancji poddał analizie całość zeznań wnioskodawcy i dokonał ich prawidłowej oceny uznając zeznania P. K. częściowo za wiarygodne (uzasadnienie wyroku – k. 47v-48). Odnosząc się zatem do zarzutów pełnomocnika stwierdzić należy, iż nie doszło do pominięcia fragmentów zeznań P. K. (1), jakie złożył w toku rozprawy, lecz ich właściwej oceny w kontekście przesłanek warunkujących zasądzenie zadośćuczynienia za niesłuszne ukaranie. Zadośćuczynienie przysługuje za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania względem ukaranego w całości lub w części kary lub środka karnego, których nie powinien być ponieść. Krzywdy w takim rozumieniu wnioskodawca nie poniósł, co pozwala ocenić podniesiony zarzut za całkowicie bezzasadny. Dodać należy, iż okoliczności, na które w apelacji powołuje się pełnomocnik, nie wymagały w istocie dowodzenia, gdyż ewentualne dolegliwości wynikające

z wykonania wyroków skazujących w innych sprawach, jakie toczyły się wobec wnioskodawcy, nie mogą być utożsamiane z krzywdą doznaną w związku z ukaraniem w sprawie II W 162/18.

Odnosząc się z kolei do kwestii odszkodowania to również w tym zakresie zaskarżony wyrok jest prawidłowy. Bezspornym jest w sprawie, że grzywna nie została uiszczona (ani w całości ani w części), nie doszło do jej egzekucji. Wnioskodawca nie poniósł zatem żadnej realnej i wymiernej szkody majątkowej w związku z ukaraniem w sprawie II W 162/18. Z kolei skorzystanie z odpłatnej pomocy prawnej w sprawie o wznowienie postępowania nie mieści się w podstawie zgłoszonego żądania. Granice odpowiedzialności Skarbu Państwa w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne ukaranie wyznacza bowiem powstanie (zaistnienie) szkody (majątkowej) jako rezultat wykonania orzeczonej kary lub środka karnego. Nie zachodzą więc podstawy do zasądzenia tytułem odszkodowania kosztów pomocy prawnej ewentualnie poniesionych w innym postępowaniu. Ponadto, jak wynika z twierdzeń wnioskodawcy koszty te nie zostały przez niego osobiście opłacone (k. 40v). Nie doszło zatem do uszczerbku w majątku wnioskodawcy.

W tym stanie rzeczy zarówno podniesiony w apelacji zarzut, jak i opartą na nim argumentację, uznano za niezasadne.

Wniosek

Wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu I poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz P. K. (1) kwoty 600 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania za niesłuszne skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 23 lutego 2018 r., sygnatura akt II W 162/18.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek uznano za niezasadny wobec nie podzielenia zarzutu obrazy przepisów postępowania (argumentacja, jak w pkt 3.1 uzasadnienia).		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>5.1.1.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
Rozstrzygnięcie z pkt I wyroku – oddalenie wniosku o zadośćuczynienie i odszkodowanie.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	

Prawidłowość rozstrzygnięcia z pkt I wyroku o oddaleniu wniosku opartego na trafnych ustaleniach faktycznych. Brak podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji z przyczyn omówionych przy ocenie zasadności zarzutu obrazy przepisów postępowania (argumentacja jak w pkt 3.1. uzasadnienia).	
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</u>	
5.3.1.1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylecia	
-----	-----
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	
-----	-----
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
-----	-----
5.3.1.4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
-----	-----
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>	
-----	-----
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
Pkt II	Zgodnie z art. 115 § 3 k.p.w. zdanie drugie, postępowanie w sprawie o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne ukaranie oraz za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie wolne jest od kosztów. W tej sytuacji kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa.

	7. PODPISY	
	SSA Katarzyna Capałowska SSA	

	Anna Zdziarska SSO del. Anna Grodzicka		
<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawcy		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Rozstrzygnięcie z pkt I wyroku – oddalenie wniosku		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do innego rozstrzygnięcia albo ustalenia – rozstrzygnięcie z pkt I wyroku (oddalenie wniosku)		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,		

	przepadku innego środka	lub		
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
<i>1.4. Wnioski</i>				
#	Uchylenie	#	Zmiana	